

دانشگاه صنعتی اصفهان
معاونت دانشجویی
مرکز مشاوره و خدمات روانشناختی

دفتر مشاوره و سلامت وزارت
علوم، تحقیقات و فناوری

روانشناسی

پیش داوری

پیش داوری چیست؟

پیش داوری قضاوت زود هنگام، پندار یا احساسی ویژه نسبت به یک موضوع، شی یا فرد است که قبل از جمع آوری و بررسی اطلاعات لازم پدید می آید و بر شواهد ناکافی، یا حتی خیالی مبتنی است. در واقع پیش داوری بر اساس واقعیت نیست و مبتنی بر تعمیم غلط و انعطاف ناپذیر است. اگر پیش داوری نوعی نگرش است، تبعیض تجلی آن و تحقیر یا برچسب زدن پیامدهای آن می باشد.

پیش داوری چگونه منجر به زدن برچسب به افراد می شود؟

بخش عمده ای از پیش داوری به صورت ناآگاهانه انجام می شود و در فرضیات قالبی روزمره در مورد سایرین نمود پیدا می کند. این تعمیم ها رفتار ما را تحت تاثیر قرار می دهند و موجب می شوند که در مورد بخش های مختلف اجتماع تبعیض قائل شویم.

چرا مورد پیش داوری قرار می گیریم؟

غالباً حقایق را به غلط تعمیم می دهیم؛ نه به دلیل بدخواهی یا تنفر بلکه به این دلیل که در اغلب موارد این کار آسان تر از درک تفاوت ها و پیچیدگی های واقعی دنیای اطرافمان است. جهان اطراف ما مجموعه ای بسیار پیچیده است. به جای تلاش برای پردازش ماهیت پیچیده ی افراد و اشیا، به سادگی می توانیم تجارب قبلی خود را در مورد آن ها تعمیم دهیم.

روانشناسانی که در این حوزه فعالیت می کنند،
معتقدند پیش دآوری حاصل تمایل طبیعی ما برای
قالب بندی جهان به منظور معنا دادن به آن است،
این قالب ها مبتنی بر واقعیت نیستند بلکه بر
اساس تجارب قبلی محدود که آن را درست و
قطعی تلقی می کنیم، شکل می گیرند.

پیامدهای پیش داوری

روانشناسان در این حوزه پژوهش هایی را انجام داده اند. برای مثال در یکی از این پژوهش ها ، یک گروه ۲۲ نفری از پسرانی که در یک اردوی تابستانی شرکت کرده بودند به دو گروه به نام های ”مارها“ و ”عقاب ها“ تقسیم شدند. سپس دو گروه در یکسری فعالیت های رقابتی که مستلزم عملکرد اعضای گروه ها در مقابل یکدیگر بود، شرکت کردند. اما نتیجه چه بود؟

پس از مدت کوتاهی اعضای هر گروه نگرش های ارزشی منفی و تصورات قالبی در مورد اعضای گروه مقابل پیدا کردند! ”تمام مارها متقلب اند“، ”همه ی عقاب ها در فعالیت های ورزشی ضعیف عمل می کنند“. این تجربه نشان می دهد که افراد به سرعت با گروه خود همانند سازی کرده و ویژگی های نادرست را به اعضای گروه دیگر نسبت داده و احساسات تنفرآمیز در مورد آن ها کسب می کنند.

چگونه پیش داوری را مورد چالش قرار دهیم؟

این باور که نزدیکی موجب دشمنی می شود، همیشه درست نیست. نزدیکی به سایر گروه ها در اجتماع غالباً منجر به تحمل و پذیرش نگرش ها و ارزش های آنان می شود.

هریک از ما مسئولیم با تعصب و پیش داوری مقابله کنیم و می توانیم نقش قابل ملاحظه ای را در کاهش سطوح تبعیض ایفا نماییم. **برای شروع می توانیم سوالاتی را درباره ی ارزش ها و نگرش های خود مطرح کنیم؟**

- آیا این ارزش / نگرش صحیح است؟
- آیا به تمام حقایق مرتبط با آن دسترسی داریم؟
- آیا در حال تعمیم دادن آن هستیم؟
- آیا به جای در نظر گرفتن تصویر کامل، بر یک یا چند بعد منفی تمرکز کرده ام؟
- آیا به شیوه ای ناعادلانه به این فرد یا گروه برچسب می زنم؟

بررسی نگرش ها و ارزش ها با استفاده از سوالات فوق، گام بلندی در جهت آگاهی از تعصبات و در نتیجه چالش با پیش داوری هاست.

ارتباط با ما

 031-33 91 25 31

 @moshaver_iut

 @moshaver_iut

 0936 221 09 58

 www.counseling.iut.ac.ir